

Motion om politiskt obunden barnombudsman

Kommunens ansvar gäller inte enbart traditionella barn- och ungdomsverksamheter som skola, barnomsorg, fritid och socialtjänst. Kommunens styrelse och fullmäktige som ska se till att alla styrelser, nämnder och förvaltningar lever upp till det som står i barnkonventionen. Det borde vara en självklar tanke i Östhammars kommun att involvera barn och ungdomar i allt som rör dem, även i förslag på detaljplaner. Allt som rör vuxna rör även barn och unga, vilka är en remissgrupp som glöms bort.

Det finns flera grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn, se några av artiklarna i Barnkonventionen nedan:

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Artikel 31: Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.

Ett konkret exempel på att Östhammars kommun inte klarar att leva upp till Barnkonventionen är från år 2015, då ingen från BUN, kommunfullmäktige eller från någon förvaltning kommunicerade med barnen på Öregrunds skola, när BUN ville gå vidare med förslaget att lägga ner halva Öregrunds skola och transportera årskurserna 4-6 till Östhammar. Barn på Öregrunds skola skrev då ett protestplakat med frågan: "Vems dumma idé var det här?" Här misslyckades Östhammars kommun med att leva upp till Artikel 12, då barnen inte fick höras i frågan om deras skolgång, som är en stor del av barns liv och skulle förändra/försämra barns skoldagar väsentligt. Kommunen misslyckades även att leva upp till Artikel 3, och gick förbi barnen, som visste sitt eget bästa

Vi är snart inne i en ny mandatperiod, 2018-2022, för politiken i Östhammars kommun. Man kan fråga sig vad den politiska majoriteten har för överraskningar att leverera om landsbygdsskolorna Ekeby, Gräsö och Snesslinge. Måste barnen på även dessa skolor skiva protestplakat och där ställa frågor om vem som kommer med dumma idéer?

Liv och Hälsa Ung är en undersökning som genomförs i årskurs 7, 9 och i gymnasiet årskurs 2 vartannat år. I enkäten på nätet svarar elever på frågor om sin hälsa, levnadsvanor och livsvillkor. Senaste undersökningen genomfördes i Uppsala läns alla kommuner under mars månad år 2017 (den första genomfördes år 2005).

År 2017 deltog följande skolor i Östhammars kommun: Bruksgymnasiet, Frösåkersskolan, Olandsskolan och Österbyskolan: 58 flickor och 63 pojkar i årskurs 7. 46 flickor och 52 pojkar i årskurs 9. 15 flickor och 29 pojkar i år 2 på gymnasiet.

Nedan redovisas de svar som samlat flest kryss i enkäten för specifikt Östhammars kommun.

”Hur stor möjlighet tycker du att du själv har att föra fram dina åsikter till de som bestämmer i kommunen?”

Andel svar i förhållande till samtliga svar i hela länet.

Pojkar i årskurs 7: Ganska små möjligheter: 27,4 %

Flickor i årskurs 7: Vet inte: 34,5 %

Pojkar i årskurs 9: Vet inte: 32,7 %

Flickor i årskurs 9: Ganska små möjligheter: 41,3 %

Pojkar i år 2 på gymnasiet: Vet inte: 34,5 %

Flickor i år 2 på gymnasiet: Vet inte: 53,3 %

”Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?”

Pojkar i årskurs 7 som svarat Ja: 25,8 %

Flickor i årskurs 7 som svarat Ja: 30,9 %

Pojkar i årskurs 9 som svarat Ja: 28,8 %

Flickor i årskurs 9 som svarat Ja: 20,0 %

Pojkar i år 2 på gymnasiet som svarat Ja: 28,6 %

Flickor i år 2 på gymnasiet som svarat Ja: 33,3 %

”Om du svarade nej: Vilken är anledningen till att du inte vill vara med att påverka?”

Jag kan för lite om hur jag ska göra.

Pojkar i årskurs 7: 26,8 %

Flickor i årskurs 7: 29,7 %

Pojkar i årskurs 9: 16,2 %

Flickor i årskurs 9: 22,2 %

Pojkar i år 2 på gymnasiet: 22,2 %

Flickor i år 2 på gymnasiet: För få som svarat på frågan.

Jag är inte tillräckligt intresserad.

Andel svar i förhållande till samtliga svar i hela länet.

Pojkar i årskurs 7: 53,7 %

Flickor i årskurs 7: 62,2 %

Pojkar i årskurs 9: 64,9 %

Flickor i årskurs 9: 55,6 %

Pojkar i år 2 på gymnasiet: 44,4 %

Flickor i år 2 på gymnasiet: För få som svarat på frågan.

Jag har inte tid.

Andel svar i förhållande till samtliga svar i hela länet.

Pojkar i årskurs 7: 14,6 %

Flickor i årskurs 7: 8,1 %

Pojkar i årskurs 9: 18,9 %

Flickor i årskurs 9: 11,1 %

Pojkar i år 2 på gymnasiet: 27,8 %

Flickor i år 2 på gymnasiet: För få som svarat på frågan.

Jag tror inte att det spelar någon roll, de som bestämmer lyssnar nog inte i alla fall.

Andel svar i förhållande till samtliga svar i hela länet.

Pojkar i årskurs 7: 17,1 %

Flickor i årskurs 7: 24,3 %

Pojkar i årskurs 9: 18,9 %

Flickor i årskurs 9: 25,0 %

Pojkar i år 2 på gymnasiet: 22,2 %

Flickor i år 2 på gymnasiet: För få som svarat på frågan.

Jag är på väg att flytta från kommunen.

Andel svar i förhållande till samtliga svar i hela länet.

Pojkar i årskurs 7: 0,0 %

Flickor i årskurs 7: 0,0 %

Pojkar i årskurs 9: 2,7 %

Flickor i årskurs 9: 8,3 %

Pojkar i år 2 på gymnasiet: 5,6 %

Flickor i år 2 på gymnasiet: För få som svarat på frågan.

Att aktivt välja att inte kommunicera med barn och ungdomar om ärenden som är viktiga för dem, är att bädda för ett tidigt politikerförakt och ointresse för att engagera sig i det samhälle de ska ta över och utveckla. Det är helt fel väg att gå att inte kommunicera med och anlita de åldersgrupper som ska ta över och styra Östhammars kommun när vi själva hoppat av politiken av olika skäl eller inte längre har ork och energi att vara med och påverka politiska beslut.

Därför yrkar jag:

- **att** Östhammars kommun anställer en politiskt obunden barnombudsman, som bevakar barn och ungas intressen. Barnombudsmannen ska utforma en övergripande policy för hur barnkonventionen ska förverkligas i praktiken och för hur arbetet ska utvärderas
- **att** det i kommunens bokslut redovisas på vilka sätt barn och ungas intressen tagits om hand
- **att** den kommunala barnombudsmannen ges mandat att utreda individuella klagomål samt gruppklagomål från barn och unga
- **att** barn och unga kontaktas i rollen som remissgrupp samtidigt som vuxna ges möjlighet att ge respons på t.ex. detaljplaner

Åsa Lindstrand (-)